

Els ocells a l'Alt Camp per Joaquim Maluquer i Sostres

Aquests darrers anys s'ha produït una veritable floració de monografies ornitològiques comarcals, de valor desigual, però que donen testimoni de l'interès creixent per la natura –i, concretament, pels ocells– alhora que palesen i propaguen la importància de conservar-la.

Per tal de situar, com cal l'aportació que, en aquest terreny que comentem, efectuen Màrius Domingo i de Pedro i Josep Manuel Concernau i Robles, esmentarem breument els treballs abans al·ludits.

Obre el foc una de les millors monografies de la sèrie, *Els ocells de l'Empordà*, de Jordi Sargatal i Rosa Llinàs (Figueres, 1978), que, precisament, vaig prologar com ara en Sargatal ha introduït el llibre que comentem.

El 1979, el veterà ornitòleg Pere Mestres i Raventós publicà, a «Miscel·lània Penedesenca 1978», la síntesi de la seva llarga experiència, sota el títol *Ocells del Penedès*, ofert també en forma de separata, i que el 1980 completà amb una segona part dedicada als ocells nidificants de la comarca esmentada.

D'aquell mateix any són *Els ocells de Balaguer i la seva rodalia* de Xavier Aixalà i Martí (Lleida, 1979), limitat, com el títol indica, al terme de la capital de la Noguera.

Té un especial interès *Els ocells de la comarca del Bages*, distribuït com a separata del llibre *El Bages* (1980), per

la molta informació ornitològica que conté referida a la Depressió Central, sobretot pel que fa a les migracions.

Els ocells de Girona i la seva rodalia, de David Sunyer i Lluís Motjé (Girona, 1981), talment com l'estudi de Xavier Aixalà, es limita fonamentalment a una ciutat –Girona en aquest cas– i als seus voltants.

Finalment, hem de dir que el 1982 és pròdig en treballs ornitològics. Vicenç Bros, Jordi Miralles i Joan Real publiquen *La fauna del Vallès occidental* (Sabadell, 1982), que dedica una part substancial del seu contingut a l'avifauna. En Lluís Motjé i Costa, *Els ocells de la comarca de la Selva* (Girona, 1982).

Però abans de començar a parlar del llibre de Màrius Domingo i Josep M. Concernau, cal assenyalar que, a part del Principat, les Illes estan en primera línia del moviment de renovació dels estudis ornitològics. En Joan Mayol Serra porta a la impremta *Els aucells de les Balears* (Palma de Mallorca, 1978), per a una sèrie d'introducció a la naturalesa.

A «Treballs del Museu de Zoologia» de Barcelona, apareix, el 1979, una obra realment important per a l'ornitologia dels Països Catalans, *Avifauna de Menorca*, de J. Muntaner i J. Congost, escrita amb el màxim rigor científic i que supera decisivament els treballs existents en la matèria.

I el 1981 surt *Avifauna d'Eivissa*, patrocinada per l'Institut d'Estudis Eivis-

sencs, i que informa sobre els ocells de les Pitiüses.

Així doncs, *Els ocells a l'Alt Camp* (Valls, 1982) s'insereix en aquest corrent que malda per aprofundir el coneixement dels nostres ocells, per divulgar-lo i fer arribar a tothom la necessitat de multiplicar els esforços per a la conservació de la natura. Després de descriure les espècies i d'informar-nos respecte de les principals característiques que presenten, el treball traspuja la preocupació proteccionista. En Jordi Sargatal, en l'excel·lent pròleg que hi dedica, palesa el neguit per la destrucció de la natura a l'Alt Camp i arreu. Esmenta els abusos de la caça, els pesticides i la contaminació en general, els dramàtics incendis forestals. I acaba fent l'afortunada comparació del llibre amb uns castells com el «quatre de nou» de la Colla Vella i el «cinc de vuit» de la Colla Joves, aconseguits el 1981. El llibre dels ocells és, doncs, com un castell, bastit al voltant de la Comissió de Natura de l'Institut d'Estudis Vallencs i destinat, precisament, a ensenyar a no desfer la terra, el país.

En Joan Guasch i Torné, a la introducció, no pot ésser més explícit: «A nosaltres», diu, «totes les experiències que hem viscut ens han ensenyat a estimar la natura molt més del que ja l'estimàvem. I hem plorat de ràbia en veure-la tan

llatzerada, tan copejada, tan destruïda. Hem plorat de ràbia, per exemple, en saber que, a les muntanyes de Miramar, fa anys que hi havia àguiles daurades i ara ja no n'hi ha cap».

Si resseguim l'Alt Camp acompanyats d'un guia ornitològic tan expert com en Màrius Domingo, advertirem prou de pressa la destrucció que tan vivament lamenta en Joan Guasch. Dels rapinyaires, —els ocells més ostensibles i significatius a aquests efectes— només en llegim males notícies: el milà reial està en regressió accelerada; l'astor, en greu perill d'extinció; l'esparver, és un dels rapinyaires en major davallada; l'esparver d'estany, en davallada accelerada; l'aligot, tan comú en termes relatius, a l'Alt Camp apareix en franca regressió; exactament s'esdevé amb l'àguila calçada, l'àguila cuabarrada, el falcó mos-tatxut i el xoriguer. Però també decauen la guatlla, la perdiu, el tudó, la tòrtora, el xot, el mussol, el gamarús, el blauet, l'abellerol, la griva, l'oriol, així com d'altres espècies.

És per això que l'aportació de Màrius Domingo i Josep M. Concernau resultava tan urgent i no dubtem que serà de força utilitat, ja que està destinada a ensenyar a conèixer, a fer estimar i a promoure la protecció de la natura, i sobretot la dels ocells, a la Comarca de l'Alt Camp, que és la seva.

«Els ocells a l'Alt Camp»

Màrius Domingo i Josep Manel Concernau.

biblioteca d'Estudis Vallencs, vol. XI. Valls, 1982.

per Joan Segura i Moreno

En l'esperit d'aquest llibre, detectem el neguit d'un sector de la població per a progressiva i constant desaparició dels altres recursos naturals. Amb un llibre d'introducció al coneixement de l'avifauna

de la comarca s'intenta de donar a conèixer la natura que encara ens envolta, tot pensant que no podem estimar i protegir allò que desconexim totalment. Inclourem unes paraules del pròleg d'en

